

Kerstvoorstellingen van Nederlandse kunstenaars

Stichting
tot behoud van erfgoed rond kerst
Nederland

Kerstvoorstellingen Nederlandse kunstenaars

Met dit boekje geven wij u een inkijkje in wat er zoal door 68 Nederlandse kunstenaars is gemaakt over het thema kerst.

Veel van hun werk is te zien in musea over de gehele wereld of in bezit van particulieren.

Het is onmogelijk al het beschikbare materiaal in één boekwerk te verzamelen. Voor meer beeldmateriaal verwijzen wij u dan ook naar de beeldbanken van, bijvoorbeeld, het Rijksmuseum Amsterdam, Catharijne convent Utrecht, Frans Hals Museum Haarlem, Dordrechts Museum, Boijmans van Beuningen Rotterdam, Louvre Parijs of National Gallery Londen.

Peter Diemer

Stichting tot behoud van erfgoed rond kerst Nederland

Maart 2023

Bijgewerkt: 2024-10-22

Kunstenaar

Pagina

Aertsen Pieter	4
Alkmaar Meesters van	5
Barendszoon Dirck	6
Berchem Nicolaes Pieterszoon	7
Blocklandt van Montfoort Anthonie	8
Bol Ferdinand	9
Bongaerts Jacobus Antonius (Jac)	10
Bor Paulus	11
Bosch Jheronimus	12
Bouts Dirck	13
Bramer Leonard (Leendert)	14
Bray Jan Salomonszoon de	15
Breugel de Oude Pieter	16
Bronckhorst Jan Gerritszoon	20
Bruggen Hendrick Janszoon	21
Bruna Hendrik Magdalena (Dick)	22
Buytewech Willem Pieterszoon	23
Campin Robert	24
Crabeth Wouter Pieterszoon (II)	25
Cuyp Benjamin Gerritzoon	26
Dokkum Marius van	27
Drost Willem	28
Eggen Gène	29
Eggen Hendrik Jozef (Jos)	30
Eiteren Herman Jozef van	31
Engbrechtszoon Cornelis	32
Geertgen tot Sint Jan	33
Heemskerck Maerten van	35
Hellebrand Alfons Wilhelm Johan	36
Héman Gerardus Heinrich Christoph August (Gerard)	37
Hondius Abraham	38
Honthorst Gerard Hermanszoon van	39
Hoogstrate Samuel van	41
Hutschemakers Sjef	42
Jacobszoon Lambert	43
Kalkar (Calkar) Jan Joest van	44
Koninck Salomon	45
Kuile Lily ter	46
Leyden Aertgen Claeszoon van	49
Leyden Lucas van	50
Luyken Johannes	51
Lymburch Gebroeders van	52
Maas Johannes Petrus	60
Mander Karel van	61
Mathot Gerard	62
Melchers Cor	63
Moor Carel de	64
Moreelse Paulus	65
Mostaert Jan	66
Muller Jan Harmenszoon	67
Naiveu Matthijs	68
Notten Jean	69
Oostsanen Jacob Corneliszoon van	70
Ostade Adriaen van	72
Rijck Pieter Corneliszoon van	73
Rijn Rembrandt van	75
Scheffer Arie	76
Schmetterling Elisabeth Barbara	77
Schooten Joris van	78
Scorel Jan van	79
Steen Jan Havickszoon	80
Trienes Harrie	81
Utrecht Jacob Claeszoon van	82
Verzijl Jan	88
Vianen Paulus Willemszoon van	89
Wandelaar Jan	90
Wonder Pieter Christoffel	91
Wtewael Peter	92

Aertsen Pieter
Kunstschilder

• ca.1508 Amsterdam - † ca.1575 Amsterdam

Aanbidding van de koningen
1560, olieverf op paneel, 167,5 x 180 cm.
Amsterdam (NL), Rijksmuseum

Bol Ferdinand

Kunstenaar

•1616 Dordrecht - † 24-08-1680 Amsterdam

Rust op vlucht naar Egypte

56 x 48 cm.

Bongaerts Jacobus Antonius (Jac)

Keramist, kunstschilder

• 24-04-1920 Tegelen - † 19-03-1997 Venlo

Kerstvoorstelling in Limburgs mergellandschap 3 m lang en 0,4 m breed,
gewicht 100 kg. Jac werkte er 400 uur aan.

Som te bewonderen, rond de kerstdagen, in het keramiek museum in Tegelen.

Bor Paulus
Kunstenaar

• ca.1601 Amersfoort - † 10-08-1669 Amsterdam

De aanbidding door de drie wijzen
1634, olieverf op paneel, 79 x 92,3 cm.
Amersfoort (NL), Flehite museum

Bosch Jheronimus

Schilder van satirische voorstellingen

• ca.1450 Den Bosch - † 09-08-1516 Den Bosch

Aanbidding der koningen

ca. 1510, olieverf op paneel, 138 x 72 cm.

Madrid (E), Prado

Bray Jan Salomonszoon
Kunstschilder, tekenaar en architect
• 1627 Haarlem - † 04-04-1697 Amsterdam

Heilige Familie
Olieverf op eikenhout, 41 x 34 cm.
Privé collectie

Bruegel de Oude Pieter

Kunstschilder

•1525/1530 Breda - † 09-09-1569 Brussel

De volkstelling in Bethlehem

1566, olieverf op paneel, 115,5 x 163,5 cm.

Brussel (B), Musea voor Schone Kunsten van België

Bronckhorst Jan Gerritszoon van
Kunstschilder en etser

•1603 Utrecht - † 22-12-1661 Amsterdam

De aanbidding door de herders
Olie op canvas, 109 x 82 cm.
Kilmarnock (Scotland), The Dick Institute

Bruggen Hendrick Janszoon

Kunstschilder

•1588 Den Haag - † 01-11-1629 Utrecht

Aanbidding der koningen

1619, olieverf op doek, 132,5 x 160,5 cm.

Amsterdam (NL), Rijksmuseum

Bruna Hendrik Magdalena (Dick)

Grafisch ontwerper, tekenaar, schrijver van kinderboeken

• 23-08-1927 Utrecht - † 16-02-2017 Utrecht

Aanbidding herders en koningen

Doos, bedrukt karton als stal voor videoband en boekje over kerstmis

Veenendaal (NL), Privé verzameling

Houten kerstgroep

Buytewech Willem Pieterszoon

Kunstschilder, tekenaar, etser

• 1591 / 1592 Rotterdam - † 22-09-1624 Rotterdam

Rustende Heilige familie

ca. 1615, ets, 10 x 10,7 cm.

New York (USA), The Met Cloisters

Campin Robert
Zuid-Nederlandse kunstschilder
•1375 (?) Doornik (?) - † 26-04-1444 Doornik

De geboorte van Christus
1425, tempera op hout, 87 x 70 cm.
Dijon (F), Musée des Beaux-Arts

Dokkum Marius van
Kunstenaar en illustrator
• 1957 Andijk

De aanbidding van de Herders

1999, één van de illustratie in het boek "De beste wensen uit Bethlehem",
27,5 x 21,5 cm, 20 pagina's. ISBN: 978-94-92629-06-7
Harderwijk (NL), Marius van Dokkum Museum

Drost Willem

Kunstschilder graficus

• 19-03-1633 Amsterdam - † 25-02-1659 Amsterdam

De aanbidding van de herders

Pen in bruin, 16,45 x 22,24 cm.

Brussel (B), Koninklijke Musea voor schone kunsten van België

Eggen Gène

Tekenaar, kunstschilder, monumentaal vormgever, graficus en beeldhouwer

• 05-04-1921 Ulestraten - † 10-02-2000 Maastricht

11 Kerstgroep figuren

Hout, gesneden

Heerlen (NL), Zuyderland Medisch Centrum

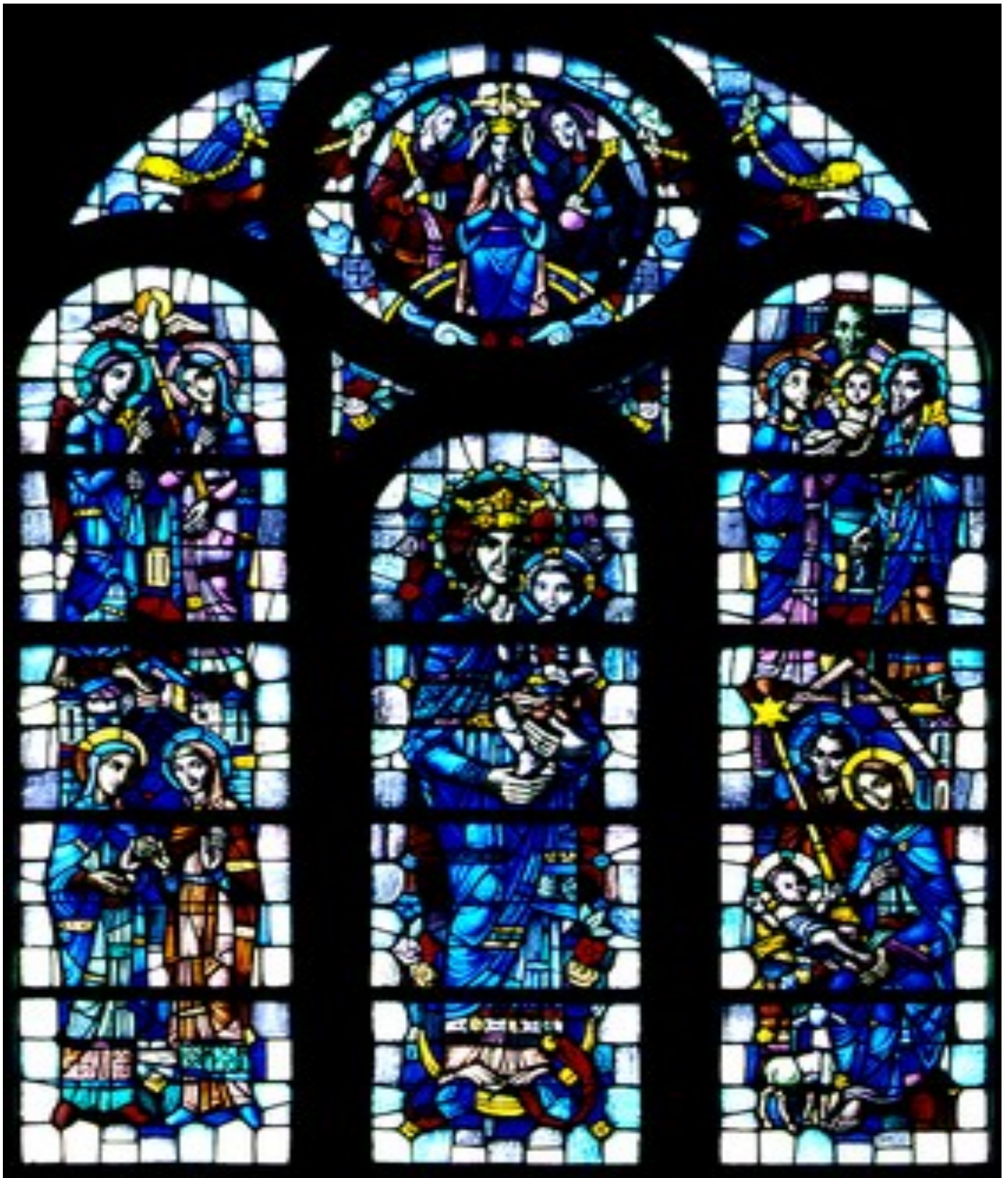
De groep wordt elk jaar opgesteld in de aankomsthal van het medisch centrum.

De stal is in 2002 gemaakt door zijn zoon Coen.

Eggen Hendrik Jozef (Jos)

Glazenier, reclameschilder

• 29-08-1923 Kerkrade - † 14-07-2008 Kerkrade

Annunciatie, Visitatie, Geboorte Jezus, Opdracht in de tempel, Kroning Maria, Gekroonde Maria, Onbevleete Ontvangenis|

1954, Glas in loodraam

America, Zuid Limburg (NL), Maria-raam, transept Heilige Jozefkerk.

Elteren Herman Jozef van
Acteur, decorbouwer, kostuumontwerper, illustrator, beeldhouwer
• 01-05-1928 Den Bosch - † 27-09-2023 Zaandam

Kerstgroep
Pop-Up. bedrukt papier en CD hoes met kerstgroep, bedrukt papier
Veenendaal (NL), Privé verzameling

Engbrechtszoon Cornelis

Kunstschilder

• 1462 Leiden - † 1527 Leiden

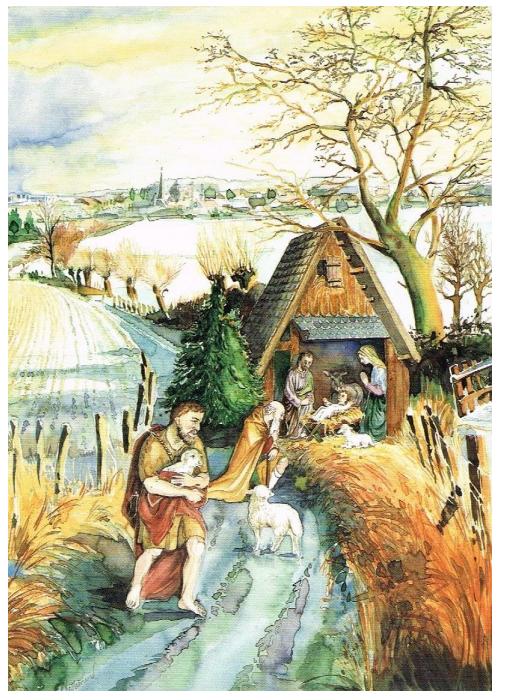

Aanbidding door de magiërs,
Chicago (USA), Kunstinstituut

Hellebrand Alfons Wilhelm Johan (Al-Hellebrand)

Graficus

• 23-06-1936

Kerst in Euregio, op de achtergrond Missiehuis en een Kapel met één van de kruiswegstaties in Cadier en Keer, olieverf / fotografie, 52 x 38 cm., ook als postkaart uitgegeven Veenendaal (NL), Privé verzameling

Héman Gerardus Heinrich Cristoph August (Gerard)
Beeldhouwer
● 17-07-1914 Duisburg - † 11-07-1992 Rotterdam

Kerstvoorstelling
1975-1979, Chamotte, verf en hout, 200 x 200 cm.
Voorhout (NL), H. Barthlomeuskerk

Hondius Abraham

Kunstschilder

• 1625 (?) Rotterdam - † 1695 (?) Londen

Aanbidding door de herders

1663, olieverf op paneel, 79 x 63,5 cm.

Amsterdam (NL), Rijksmuseum

Hoogstrate Samuel van
Kunstschilder, etser en dichter

• 02-08-1627 Dordrecht - † 19-10-1678 Dordrecht

Aanbidding

1647, olieverf op doek, 58,2 x 70,8 cm.

Dordrecht (NL), Dordrechts Museum

Hutschemakers Sjef

Kunstschilder, etser, glazenier

• 22-05-1931 Banholt - † 04-05-2017 Sint Geertruid

Kerstmis

1984, grafiek 20 x 25 cm.

Privé Verzameling

Jacobszoon Lambert

Kunstschilder

• ca. 1598 Amsterdam - † 27-06-1636

Rust op de vlucht naar Egypte

1624, olie op paneel

Leeuwarden (NL), Princesshof

Koninck Salomon
Kunstschilder en graveur
• 1606 Amsterdam - † 08-08-1656

Annunciatie
ca. 1655, olieverf 61,5 x 72,5 cm.
Stockholm (SE), Hallwyl Museum

Kuile Lily ter
Keramist

• 26-06-1926 Den Haag - † 07-07-2016 Olst

Deze kerstgroep was te zien in de uitzending Kunst en Kitsch van 21-01-2024. De groep van keramiek bestaat uit 17 figuren van 5-20 cm hoog. Volgens Rob Driessen is deze groep gemaakt door Lily ter Kuile. Zij ging in 1954 bij haar oom, Harm H. Kamerlingh Onnes, in de leer. Hij was een neef van de bekende wetenschapper Heike Kamerlingh Onnes.

Zij maakte klein plastiek met, alledaagse, geestige handgemaakte onderwerpen in de jaren 1960/70. Ze is bekend geworden door haar stijl, die geïnspireerd werd door Scandinavische volkskunst.

Veel van haar werk is voorzien met het merkteken

Privé verzameling

Leyden Aertgen (Allaert) Claeszoon van
Kunstschilder, tekenaar, ontwerper glas in lood
• ca. 1498 Leiden - † ca. 1564 Leiden

Geboorte Christus

1520/1525, olieverf op paneel, 63,3 x 81,4 cm.

Antwerpen (B), Rubenshuis

Leyden Aertgen (Allaert) Claesoon van
Kunstschilder, tekenaar, ontwerper glas in lood
• ca. 1498 Leiden - † ca. 1564 Leiden

Aanbidding herders
ca.1527, pentekening op lichtbruin papier, 24,8 x 19,1 cm.
New York (USA), Metropolitan Museum

Lymborch Gebroeders van (Herman, Paul en Johan)
illuminatoren
Herman • 1385 Nijmegen - † 1416 Bourges
Paul • 1386/1387 Nijmegen - † 1416 Bourges
Johan • 1388 Nijmegen - † 1416 Bourges

Geboorte

Maas Johannes Petrus
Beeldhouwer, gipsgieter

• 22-01-1861 Den Bosch - † 03-02-1941 Haarlem

Kerstgroepen

Gips, gepolychromeerd, 20 cm.

Haarlem (NL), Stichting Kathedrale Basiliek Sint Bavo

Melchers Cor
Kunstschilder

- 1954 Huissen - † 15-09-2015 Huissen

Jozef en Maria op weg naar Huissen
2007, acryl, 50 x 60 cm.

Kerst
2014, 30 x 30 cm

Het Kindje in de kribbe
2010, acryl, 30 x 40 cm.

Muller Jan Harmenszoon

Prentenmaker, tekenaar, kunstschilder

• 01-07-1571 Amsterdam - † 18-04-1628 Amsterdam

Aanbidding door de wijzen

1598, gravure

Brugge (B), Collectie Steinmetzkabinet

Naiveu Matthijs

Kunstschilder

• 16-04-1647 Leiden - † 04-06-1726 Amsterdam

Heilige Familie

1710, olieverf op paneel, 33,7 x 23,9 cm.

Utrecht (NL), Collectie Universiteit

Notten Jean

Kunstenaar

• 1936 Ulestraten - † 12-09-2010 Maastricht

Kerstgroep

Bronzen figuren

Privé verzameling

Ostade Adriaen Janszoon Hendricx van
Kunstschilder

• 10-12-1610 Haarlem - † 27-04-1685 Haarlem

Aanbidding door de herders

Rijck Pieter Corneliszoon van
Kunstschilder

• 1567 Delft - † 1637 Italië

Aanbidding door de herders

Tekening, papier, krijt, inkt. 229 x 337 mm

Amsterdam (NL) Rijksmuseum

Rijck Pieter Corneliszoon van
Kunstschilder

• 1567 Delft - † 1637 Italië

Aanbidding door de herders met Petrus en Paulus
Gravure 443 x 292 mm
Rotterdam (NL) Booijmans van Beuningen

Rijn Rembrandt van
Kunstschilder, etscher en tekenaar
• 15-07-1606 Leiden - † 04-10-1669 Amsterdam

Aanbidding door de herders met olielamp
ca. 1654, ets gedrukt op Chinees papier, 10,5 x 12,9 cm.
Amsterdam (NL), Rijksmuseum

Voor meer etsen van Rembrandt van Rijn zie:
<https://www.rijksmuseum.nl/nl/mijn/verzamelingen/2066508--in-de-roos/rembrandt-rondom-kerst-etsen/objecten#/RP-P-OB-84,17>

Steen Jan Havickszoon

Barokschilder

• 1626 Leiden - † 03-02-1679 Leiden

Aanbidding door de herders

1660 / 1679, olieverf op doek, 53 x 64 cm.

Amsterdam (NL), Rijksmuseum

Trienes Harrie

Keramist

• 1920 ?? - † 09-05-2012 Tegelen

Kerstgroep

Aardewerk, 40 cm.

(NL), Stichting tot behoud van erfgoed rond kerst Nederland

Veel van zijn werk is te zien in het Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen (NL)

Vianen Paulus Willemszoon van
Plaquettemaker

• 1570 Utrecht - † 1613 Praag

Aanbidding van de herders
1607, zilver, 31,9 x 22,7 cm.
Amsterdam (NL), Rijksmuseum

Wandelaar Jan

Kunstschilder, graveur en etser

• 14-04-1690 Amsterdam - † 26-03-1759 Leiden

Aanbidding van de herders

Wonder Pieter Christoffel

Kunstschilder

• 10-01-1780 Amsterdam - † 12-07-1852 Amsterdam

Driekoningenavond

1840, olie op paneel, 55,5 x 45,5 cm.

Rotterdam (NL), Museum Boijmans van Beuningen

Wtewael Peter

Kunstschilder

• 05-07-1596 Utrecht - † 13-02-1660 Utrecht

Aanbidding van de herders

Olie op paneel

Massey (F), Musée Massey Tarbes